

СТАНОВИЩЕ

ОТ

Проф. дн Венка Петрова Кутева – Цветкова, ВТУ "Св. св. Кирил и Методий", професор в професионално направление 1.2. Педагогика.

Относно дисертационен труд на тема "Позитивна педагогическа стратегия в часа на класа" от на доц. д-р Любен Владимиров Витанов за присъждане на научната степен "Доктор на науките" в професионално направление 1.2. Педагогика.

Настоящото становище се изготвя на основа на заповед № РД 38 - 201 от 26.04.2021г. на Ректора на СУ "Св. Климент Охридски" и решение на научното жури, взето на заседание от 10 май 2021г.

1. Сведения за процедурата

Предложената разработка има теоретико-приложен характер. Дисертацията е разработена в обем от 286 страници – увод, седем глави, изводи, заключение, приноси и литература. В текста са включени 131 фигури и 12 таблици. Цитираната литература съдържа 125 публикации на български и 163 на английски език.

От представените документи се вижда, че при реализирането на дисертационния труд няма допуснати нарушения. Предварителното обсъждане на дисертационния труд, от катедра "Начална училищна педагогика" към Факултета по науки за образованието и изкуствата е положително и насочва дисертанта към публична защита (Заповед РД 38 – 201/ 26.04.2021 г.).

Авторефератът отговаря на изискванията и адекватно отразява съдържанието на дисертационния труд.

2. Сведения за докторанта

Доц. д-р Любен Витанов е роден на 22 февруари 1960 г. През 1980 – 1984 г. е учил специалност в ЮЗУ "Неофит Рилски", а за периода 1986 – 1989 г. е бил докторант в същия университет. През 1995г. е защитил пред ВАК дисертационен труд на тема "Подготовка на учениците от начална училищна възраст за самовъзпитание", за ОНС "доктор".

От 1982 до 1984 г. е работил като учител в 18 СОУ, София, а от 1992 г. досега е последователно асистент, главен асистент, доцент в СУ "Св. Климент Охридски", където взема активно участие в следдипломната квалификация и проектната дейност, в това число ръководство на два проекта от фонд "Научни изследвания".

В своята работа доц. д-р Витанов проявява впечатляващи организационни умения. Бил е ръководител на национални образователни комисия и програми. От 1996 до 2006 г. е бил ръководител на НПО "Находчиви деца". Доц. д-р Витанов е ръководил разработването на много учебни пособия за началните етапи на обучение. Бил е председател на комисия на национално състезание "Знам и мога".

Доц. д-р Витанов е бил член (2014 – 2015) на национална комисия за разработване на държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация "учител" и член (2014 – 2015) на национална комисия за разработване на държавен образователен стандарт за предучилищно образование.

Бил е член (2002 – 2011) на редакционната колегия на сп. "Начално образование" и се явява настоящ член на редакционната колегия на електронното списание за наука, култура и образование ISSN 2367-6396.

3. Наукометрични показатели

По темата на дисертацията са представени 12 научни публикации и 13 учебни пособия. Те представят хармонично различните аспекти от дисертационното изследване в съдържателен план.

Публикациите и техните приноси точки са описани в таблица. Включена е цялата представена от доц. д-р Витанов справка за съответствие с минималните национални

изисквания, поради наличието на някои технически несъответствия и поради някои разминавания със заявените от него приноси точки.

Група показатели Г		
1.	Витанов, Л. Екологично образование в часа на класа. Knowledge International Journal, issue: 38.2, 2020, (p. 477-483), ISSN (print): 2545-4439, ISSN (online): 1857-923X.	10г
2.	Витанов, Л. (2021). Ориентиран към ученика позитивен подход на възпитание, обучение и социализация в часа на класа. Педагогика. кн. 2/2021, под печат. ISSN (online): 1314-8540, ISSN (print): 0861-3982. (няма такава статия до брой 3/2021г., включително)	---
3.	Витанов, Л. (2020). Обучение в инициативност и предприемчивост в часа на класа. В: Образование и изкуства: традиции и перспективи. Сборник доклади от Научно-практическа конференция, посветена на 80-годишнината от рождението на проф. д-р Георги Бижков. УИ "Св. Кл. Охридски" (с. 597-608). ISSN 978-954-07-5061-3	10г
4.	Витанов, Л. (2020). Здравно образование в часа на класа. Knowledge International Journal, issue: 40.2, 2020, p. 513-518, ISSN (print):2545-4439, ISSN (online): 1857-923X.	10г
5.	Витанов, Л. (2020). Интеркултурно образование в часа на класа. Knowledge International Journal, issue: 42.2, 2020, p. 347-352, ISSN (print): 2545-4439, ISSN (online): 1857-923X.	10г
6.	Витанов, Л. (2010). Нов интегриран подход за възпитание и обучение в часа на класа. Начално образование, том: 50, бр. 4 /2010, с. 16-32, ISSN (print): 0204-4951.	10г
7.	Витанов, Л. (2019). Методи и техники за гражданско образование в начален етап. Knowledge International Journal, issue: 35.2, 2019, p. 487-492, ISSN (print): 2545-4439, ISSN(online): 1857-923X.	10г
8.	Витанов, Л. (2018). Интерактивно преподаване и учене в курс на обучение на студентите – педагози. Knowledge International Journal, 2018, ISSN (print): 2545-4439, ISSN (online): 1857-923X.	10г
9.	Витанов, Л. (2018). Гражданско образование в часа на класа, Електронно списание за наука, култура и образование. СУ "Св. Кл. Охридски", ФНПП. брой: 1, 2014. ISSN 2367-6396.	10г
10.	Витанов, Л. (2020). Преподаване и усвояване на правила в часа на класа. Педагогически изследвания. СУ "Св. Кл. Охридски", ФНОИ. (с. 3-13). ISSN 2683-1376.	10г
11.	Витанов, Л. (2020) Компетентностно ориентиран педагогически подход в часа на класа в начален етап на обучение. Годишник на СУ "Св. Климент Охридски". ФНОИ, бр. 113/2020. p.: 143-193. ISSN 2683-1074 (студия)	15г
12.	Витанов, Л. (2021) Методи и техники на обучение в часа на класа. Годишник на СУ "Св. Климент Охридски". ФНОИ, бр. 114/2020. Под печат. ISSN 2683-1074	---
13.	Витанов, Л., Плачков, С., Цанев, Н., Иванова, М., Дерменджиева, М. (2005) Методика на обучението по безопасност на движението по пътищата I-IV клас. София: Рива. ISBN 954-320-046-7, (с. 7 – 9, 37 – 42)	--- (83 страници)
14.	Витанов, Л. (2021) Позитивна педагогическа стратегия в часа на класа. София: УИ "Св. Кл. Охридски", 2021. ISBN 978-954-075-173-3	75г
Група показатели Д		
15.	Витанов, Л. и др. (2015) Методи и техники за активно учене: световен и български опит в добри педагогически практики в началните класове. София: УИ "Св. Кл. Охридски". ISBN 978-954-07-4015-7	
1.	Алексијева, Л. (2019). Електронни ресурси в обучението в началните класове. София: ИК "Рива" АД. ISBN 978-954-320-664-3.	10г
2.	Кирова, Г. Видове електронни ресурси в електронен учебник по математика за първи клас. Knowledge International Journal, V 34.2, 2019. ISSN (print): 2545-4439, p. 483-489.	10г (5г)
3.	Tsanev, N.(2019) Methodological model for training students in pedagogy on the use of electronic resources in technology education at primary school. Knowledge-International Journal, Vol. 34.2, 2019, p. 453-457. ISSN 2545-4439.	10г (5г)
4.	Соколова, Св. (2018). Методи и техники за активно учене в обучението по предприемачество в началните класове. 130 години университетска педагогика. Сборник доклади от научна конференция с международно участие. София: УИ "Св. Кл. Охридски". ISBN 978-954-01-3930-2	10г
5.	Бранкова, Ж. "Активното учене като средство за развитие на ключовите компетентности – обществени и граждански компетентности, инициативност, предприемчивост и културна осъзнатост и творчески изяви". ISSN 1312-899X.	5г
6.	Вълчева, Е. (2019). Формиране на креативност и иновативност у учениците в начален етап по технологии и предприемачество. София: СУ "Св. Кл. Охридски"	5г

		ФНОИ, Електронно списание за наука, култура и образование, бр. 11 (1). ISSN 2367-6396.		
	7.	Райкова, М. (2016). Интегративни възможности на конструктивно-технически дейности и музиката в начален етап на обучение. Есенни докторантски четения 2016, София: СУ "Св. Кл. Охридски", ISSN (online): 2534-9252 (отсъства в НРС и КОБИС)	---	
16.		Витанов, Л. (1999). Продуктивни стратегии на обучението по наука, техника и технологии в началните класове, с. 208, София: Веда Словена ЖГ, ISBN 954-8510-53-3		
	1.	Дерменджиева, Ст., Димитрова, Б. (2009). Проектно базирано обучение по география и икономика. В: България, българите и Европа – мит, история, съвремие, 2009, Том. 3, бр. 1, ISSN(online) 2603-3860, ISSN(print) 978-619-208-125-6.	10т	
17.		Витанов, Л. (2016). Спазвам правилата за 3. клас. София: ИК Рива. ISBN 978-954-32-0669-8		
	1.	Савова, Д. (2017). Картографско моделиране като част от създаването на образователни материали за защита от природни бедствия. Годишник на университета по архитектура, строителство и геодезия. Том. 50, 2017. Бр. 4. ISSN 1310-814X – печатно издание. ISSN 2534-9759 – онлайн издание.	10т (5т)	
18.		Витанов, Л., Плачков, С., Цанев, Н., Иванова, М. (2005) Методика на обучението по безопасност на движението по пътищата. София: ИК Рива. ISBN 945-320-046-7		
	1.	Костадинова, З. (2016). Компетенции на децата и учениците по безопасност на движението по пътищата. Съвременното училище и квалификацията на учителите. V Есенен научно-образователен форум, София: УИ "Св. Кл. Охридски", ISBN 978-954-07-4105-5	10т	
19.		Витанов, Л. (2015). Методи и техники за позитивно възпитание и активно учене в часа на класа. Съвременни предизвикателства пред педагогическата наука. София: УИ "Св. Кл. Охридски". ISBN 978-954-07-4015-7		
	1.	Нешкова, Р. (2016) Самоподготовка на учениците в условията на целодневна организация на обучението. Учителят прави училището. В. Търново: УИ "Св. Св. Кирил и Методий". ISBN 978-619-208-081-5	10т	
20.		Витанов, Л. (1999). Продуктивни стратегии на обучение по наука, техника и технологии в началните класове. София: Веда Словена ЖГ. ISBN: 954-8510-53-3		
	1.	Пейчева, Й. (2012) Педагогическа стратегия за формиране на умение за технологично планиране на учениците от начална училищна възраст. Сборник научни трудове. Образователни технологии. ШУ "Е. Константин Преславски", ПФ. ISBN 978-954-400-755-3	10т	
21.		Витанов, Л., Витанов, В. (2013). Дидактически възможности на информационните и комуникационните технологии в обучението по техника и технологии в началните класове. Изследване и представяне на добри практики при интегриране на информационни и комуникационни технологии в образованието. София: Авангард Прима. ISBN 978-954-160-239-1		
	1.	Кирова, Г. Видове електронни ресурси в електронен учебник по математика за първи клас. Knowledge International Journal, V 34.2, Skopje, 2019, (Global Impact and Quality Factor 1.322) (2016) ISSN (print): 2545-4439 , p. 483-489.	10т (5т)	

Посочените данни показват, че (с известна уговорка) минималните национални изисквания за присъждане на НС "доктор на науките", са изпълнени. С повече детайли:

1) Справка в НАЦИД показва, че доц. д-р Любен Витанов покрива минималните изисквания за ОНС "доктор", налична дисертация **50т.** и публикации – **30т.**

2) По група показатели **А** – налични **50т.**, при изисквани **50.**

3) По група показатели **Б** – налични **100т.**, при изисквани **100.**

4) По група показатели **Г** – налични **180т.**, при изисквани **100.**

5) По група показатели **Д** – налични **110т (90т.)**, при изисквани **100.**

За група показатели **Г** са изключени материалите 2 и 12, понеже все още не са публикувани и не са надлежно представени. Материалът 13 е изключен, понеже не отговаря на изискванията за монография – в КОБИС е отбелязано, че има само **83** страници. По този начин точките се свеждат до **180**, вместо **225**, както е според справката от доц. д-р Витанов.

Дискусия поражда броят точки по група показатели **Д**. Цитирането 15.7 е изключено, понеже материалът не е отбелязан нито в Националния референтен списък, нито в КОБИС. Има достатъчно основания, цитиранията в 15.2, 15.3, 17.1 и 21.1 да бъдат разглеждани като "Цитирания или рецензии в неререферирани списания с научно рецензиране" с принос по 5

точки. По този начин общият брой на точките се получава **90**, вместо **120**, както е според справката от доц. д-р Витанов.

4. Приноси

Дисертационният труд съдържа приносни моменти, които са лично дело на Доц. д-р Витанов. Приносите могат да бъдат разделени условно на теоретични и приложни.

В теоретичен аспект: обоснована е необходимост от разработване на позитивна педагогическа стратегия за нуждите на часа на класа; разработени са интегрирани нови компоненти на стратегията, основани на специален и по-динамичен подбор на учебно съдържание; убедително доказана ефективност на модела.

В приложен аспект: специално създаден и апробиран модел на позитивна педагогическа стратегия в часа на класа; проведен е експеримент с внушителен брой ученици и учители от начален етап, на национално, регионално и локално равнище; постигнато ново равнище на интеграция между педагогическа теория и рефлексивна практика; разнообразно визуализиране на изследователските данни и резултати, което играе ролята на своеобразни графични организатори.

5. Критични бележки

Съдържанието е раздробено в твърде много глави – 7 на брой. Липсва конкретен научен апарат на проведения експеримент. Периодът на изследването продължава 8 години, но не са представени сведения за динамиката във времето. Използването на задачи от затворен тип с два верни отговора от общо три е необичайно. Няма сведения за статистическата надеждност на ползваните тестове, както и за асоциациите между измерваните конструкти. Проверяващите статистики не са съпроводени със съответните степени на свобода. На места се среща неуместна употреба на сравнителна степен, като "по-гъвкаво", "по-динамично" и "по-силно", без уточнение по смисъла на контекста.

6. Заключение

Представеният дисертационен труд "Позитивна педагогическа стратегия в часа на класа" отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ "Св. Климент Охридски". Неговото съдържание удовлетворява изискванията за придобиване на научната степен "доктор на науките".

Въз основа на посочените приноси и постижения, давам **положителна оценка** на дисертационния труд на доц. д-р Любен Владимиров Витанов и предлагам на уважаемото научно жури **да присъди** научната степен "доктор на науките" в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Начална училищна педагогика).

25 май 2021 г.
гр. Велико Търново

Проф. дн Венка Кутева – Цветкова
Подпис: _____ П _____